

Пропозиції

до проектів законів України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за незаконне виготовлення та обіг зброї, складових частин вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин (реєстр. № 10179 від 23.10.2023) та «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за незаконне виготовлення та обіг зброї, складових частин вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин» (реєстр. № 10179-1 від 02.11.2023)*

Метою законопроектів є посилення кримінальної відповідальності за незаконне виготовлення та обіг вогнепальної зброї, складових частин цієї зброї, бойових припасів та вибухових речовин; підвищення спроможності компетентних органів протидіяти нелегальному обігу вогнепальної зброї, запобігати їй незаконному виготовленню шляхом збирання із складових частин промислового виробництва тощо.

Для цього у законопроекті (реєстр. № 10179 від 23.10.2023) та в альтернативному до нього законопроекті (реєстр. № 10179-1 від 02.11.2023) пропонуються відповідні зміни статей 201, 262, 263, 263¹, 410 Кримінального кодексу України (далі – КК України).

Зокрема, запропоновано: доповнення зазначених статей такими діяннями, як *придбання, перевезення та пересилання* вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин без передбаченого законом дозволу; доповнення диспозиції норм, які визначають відповідальність за контрабанду, незаконне поводження та інші дії, пов'язані із нелегальним обігом вогнепальної зброї, вказівкою про *«складові частин вогнепальної зброї»*; збільшення строків встановленого санкціями вказаних норм покарання за вказані дії у вигляді позбавлення волі.

З огляду на викладені у законопроектах пропозиції, вважаємо за доцільне зазначити про такі ризики їхніх положень.

Названі законопроекти органічно та змістовно пов'язані між собою, мають однаковий предмет правового регулювання. В обох законопроектах пропонується запровадити до чинного КК України нове поняття *«складова частина вогнепальної зброї»*. Зокрема, у Примітці до статті 262 КК України (у редакції законопроекту реєстр. № 10179 від 23.10.2023) цим поняттям визначається *«будь який елемент або запасна деталь, спеціально призначена для вогнепальної зброї та необхідна для її функціонування, а саме: ствол, рамка, ствольна коробка (її верхня та/або нижня частини, за їх наявності), затвор чи інший пристрій для запирання ствола, барабан, а також будь-який пристрій, призначений або адаптований для зменшення звуку, спричиненого пострілом»*.

Вбачається, що запропоноване визначення потребує корегування, оскільки віднесення до складової частини вогнепальної зброї *«пристрою, призначеного або адаптованого для зменшення звуку, спричиненого пострілом»*, є необґрунтованим та недоцільним. Зазначений пристрій не є складовим елементом або деталлю, які *спеціально* призначені для вогнепальної зброї та *необхідні для її функціонування*, як це зазначено у переліку складових частин вогнепальної зброї, наведеного у підпункті 8.13 Інструкції про порядок

виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.1998 № 622.

Такий пристрій безпосередньо не призначений для забезпечення функціонування вогнепальної зброї, відповідно до її поняття, наданого у підпункті 8.2 вказаної Інструкції, зокрема як ствольної зброї, «яка призначена для ураження цілей снарядами.., що одержують спрямований рух у стволі (за допомогою сили тиску газів, які утворюються в результаті згорання металевого заряду)».

Окрім того, слід зауважити, що будь-які з перелічених елементів та деталей вогнепальної зброї (ствол, рамка, ствольна коробка та інші) самі по собі, окремо, не є засобами ураження, боєприпасами чи зброєю, вони залишаються лише компонентами (деталлями) до такої вогнепальної зброї.

Тому запропоновані у законопроекті дії, які стосуються саме «*складових частин вогнепальної зброї*», не можуть вважатися суспільно небезпечними діяннями. Вбачається, що дії із названими складовими частинами не становлять рівень суспільної небезпеки, пов'язаний із заподіянням або можливістю заподіяння істотної шкоди фізичній чи юридичній особам, суспільству або державі, згідно з вимогами статей 2, 11 КК України щодо підстав визнання діяння кримінальним правопорушенням, за вчинення якого відповідний суб'єкт має бути притягнутий до кримінальної відповідальності.

Слід також зауважити, що попри задекларовану мету щодо посилення кримінальної відповідальності за зазначені вище дії, у законопроекті реєстр. № 10179-1 без відповідного обґрунтування пропонується зменшити нижню межу передбаченої у ньому санкції з десяти до семи років позбавлення волі (частина третя статті 262 КК України).

Реалізація запропонованого проекту закону не потребує додаткових видатків з Державного та місцевих бюджетів України.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

* Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені у документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.